

R&S - RESEARCH STUDIES ANATOLIA JOURNAL

<https://dergipark.org.tr/rs>

Vol: 6 Issue: 4; pp: 700-728

YABAN HAYATI SUÇLARIYLA MÜCADELEDE ADLİ MUHASEBE YAKLAŞIMI

Forensic Accounting Approach in Combating Wildlife Crimes

Engin BOZTEPE

Sümer Holding A.Ş., enginboztepe@gmail.com, Ankara / Türkiye

<http://orcid.org/0000-0003-0775-6129>

Doi: <https://doi.org/10.33723/rs.1332916>

Boztepe, E. (2023). “Yaban hayatı suçlarıyla mücadelede adli muhasebe yaklaşımı”. R&S-Research Studies Anatolia Journal, 6(4). 700-728.

Makale Türü / Article Type: Derleme Makalesi / Review Article

Geliş Tarihi/ Arrived Date: 31.07.2023

Kabul Tarihi / Accepted Date: 23.08.2023

Yayınlanma Tarihi / Published Date: 20.10.2023

ÖZ

Bu çalışma, adli muhasebenin yasadışı finansal akışları çözmedeki önemli rolünü incelemeyi ve bu yasadışı ticaretle ilişkili karmaşık ağları araştırarak yaban hayatı suçlarını incelemeyi amaçlamaktadır. Yaban hayatına karşı işlenen suçlar, koruma altındaki flora ve fauna türlerinin kaçak toplanması ve avlanması, kaçakçılığı ve ticareti de dâhil olmak üzere bir dizi yasadışı faaliyeti kapsamaktadır. Finansal istihbarat birimleri (FIU'lar) adli muhasebe tekniklerinden yararlanarak finansal işlemleri etkili bir şekilde analiz edebilir, kara para aklama mekanizmalarını belirleyebilir ve kapsamlı soruşturmaları destekleyebilir. Vaka çalışmalarından, akademik literatürden ve mevcut uygulamalardan yola çıkan bu araştırma, yaban hayatına karşı işlenen suçlarla mücadelede adli muhasebenin önemini ortaya koymaktadır. Kurumlar arası işbirliğine, stratejik risk değerlendirmesine, gelişmiş analitik araçlara ve sivil toplum kuruluşlarıyla stratejik ortaklıklara duyulan ihtiyacı vurgulamaktadır. Bu çalışmanın sonuçları, yaban hayatına karşı işlenen suçları ele almak, finansal soruşturmaları güçlendirmek ve bu yasadışı ticaretle ilişkili çevresel ve sosyoekonomik etkileri azaltmak için sağlam stratejilerin geliştirilmesine katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Adli Muhasebe, Yaban Hayatı Suçları, Yasadışı Finansal Akış

ABSTRACT

This study aims to examine the important role of forensic accounting in unravelling illicit financial flows and examine wildlife crime by investigating the complex networks associated with this illicit trade. Crimes against wildlife encompass a range of illegal activities, including the illegal collection and hunting, smuggling and trafficking of protected species of flora and fauna. Financial intelligence units (FIUs) can use forensic accounting techniques to effectively analyse financial transactions, identify money laundering mechanisms and support comprehensive investigations. Drawing on case studies, academic literature and current

practice, this research demonstrates the importance of forensic accounting in combating crimes against wildlife. It highlights the need for inter-agency cooperation, strategic risk assessment, advanced analytical tools and strategic partnerships with civil society organisations. The results of this study aim to contribute to the development of robust strategies to address crimes against wildlife, strengthen financial investigations and mitigate the environmental and socioeconomic impacts associated with this illegal trade.

Keywords: Forensic Accounting, Wildlife Crimes, Illicit Financial Flows

GİRİŞ

Interpol (2023) tarafından “Yabani flora veya faunanın yasalara aykırı olarak alınması, ticarete konu edilmesi, sömürüye uğraması ve sahiplenilmesi” olarak tanımlanan yaban hayatına karşı işlenen suçlar, geniş kapsamlı ekolojik, ekonomik ve sosyal etkileri olan önemli bir küresel sorun olarak ortaya çıkmıştır (Phelps ve ark., 2022: 6-7). Bu yasadışı ticaret, koruma altındaki flora ve fauna türlerinin yasadışı avlanması, kaçakçılığı ve ticareti de dâhil olmak üzere çeşitli faaliyetleri kapsamaktadır (Warchol ve ark., 2003: 4).

Tüm diğer piyasalar gibi yasa dışı yaban hayatı ürünleri piyasası da kâr amacı güder. Günümüzde yaban hayatına karşı işlenen suçlar, yüksek talep nedeniyle sınır aşan organize suçların önemli ve uzmanlaşmış bir alanı haline gelmiştir (UNODC, 2020: 107). Yasadışı yaban hayatı ticareti oldukça kazançlı bir iştir ve yaban hayatı ürünleri uluslararası yasadışı piyasalarda yüksek fiyatlara alıcı bulmaktadır (Batt ve ark., 2017: 15).

Yaban hayatına karşı işlenen suçların büyüklüğü endişe vericidir (Wilson & Boratto, 2020: 6). Çok sayıda türün biyolojik çeşitliliğini tehdit etmekte ve dünya çapında koruma çabalarını baltalamaktadır. Bu karmaşık sorunun ele alınması, finansal unsurların yaban hayatına karşı işlenen suçların kolaylaştırılması ve sürdürülmesinde oynadığı önemli rolün giderek daha fazla kabul görmesiyle birlikte çok yönlü bir yaklaşım gerektirmektedir.

Yaban Hayatına Karşı İşlenen Suçların Arka Planı ve Önemi

Doğal kaynakların sömürülmesi uzun bir geçmişe sahiptir (Eliason, 2012: 133). Ancak çağdaş yaban hayatına karşı işlenen suçların ölçeği ve yoğunluğu daha önce görülmemiş seviyelere ulaşmıştır (Polner & Moell, 2016: 59). Kültürel uygulamalar, geleneksel tıp ve lüks pazarlar tarafından yönlendirilen egzotik yaban hayatı ürünlerine yönelik talep, karmaşık bir yasadışı ticaret ağını beslemiştir (Pires & Moreto, 2016: 16). Yasa dışı yaban hayatı ticareti artık uyuşturucu kaçakçılığı ve insan kaçakçılığı ile birlikte en büyük sınır aşan suç faaliyetleri arasında yer almaktadır (UNEP, 2016: 7).

Yaban hayatına karşı işlenen suçların sonuçları çevresel kaygıların ötesine uzanmaktadır. Ulusal istikrarı tehdit eder, meşru ekonomileri altüst eder, siyasi ve hukuki sistemlerin düzgün işlemesini engelleyerek demokrasiyi zayıflatır ve kanun dışı faaliyet gösteren diğer gruplar için potansiyel sığınaklar yaratır (Sharma, 2015: 152). Yaban hayatına karşı işlenen suçlarla ilişkili önemli finansal kazançlar, organize suç şebekelerini cezbederek şiddetin, yolsuzluğun ve diğer yasadışı faaliyetlerin finansmanının artmasına neden olmaktadır. Ayrıca, yaban hayatı suçlarından kaynaklanan biyoçeşitlilik kaybı ekosistemlerin bütünlüğünü tehlikeye atarak ekosistem hizmetlerini, gıda güvenliğini ve yerel geçim kaynaklarını etkilemektedir (Harrison, ve ark., 2015: 59).

Yaban Hayatına Karşı İşlenen Suçların Finansal Boyutu

Yaban hayatına karşı işlenen suçların finansal temellerini tanımak, bu yasadışı ticaretle mücadelede etkili stratejiler geliştirmek için çok önemlidir. Finansal boyutlar, kaçak avlanma ve toplamadan nakliye ve satışa kadar tüm tedarik zincirini kapsar.

Yaban hayatı ve diğer çevre suçlarının değerine ilişkin tahminler değişkenlik göstermektedir. Suçun gizli doğası gereği yaban hayata karşı işlenen suçların tam olarak finansal boyutunu tahmin etmek kolay değildir. Tahminler uluslararası yaban hayatı ve bitki ticaretinin en az %25'inin yasadışı olduğunu göstermektedir (Elliot, 2012: 91).

Yaban hayatı suçlarından elde edilen gelirleri meşrulaştırmak için genellikle kara para aklama teknikleri kullanılmakta (Anagnostou & Doberstein , 2022: 1628), bu da yasadışı fonların izini sürmeyi ve el koymayı zorlaştırmaktadır. Yaban hayatına karşı işlenen suçlara dâhil olan finansal dinamikleri, akışları ve ağları anlamak, bu yasadışı faaliyetleri bozmak ve suç örgütlerini dağıtmak için hayati önem taşımaktadır.

Mali istihbarat birimleri (FIU'lar) ve adli muhasebe, yaban hayatına karşı işlenen suçların finansal yönlerinin belirlenmesi ve analiz edilmesinde çok önemli bir rol oynamaktadır. Finansal istihbarat birimleri, yaban hayatı suçlarıyla ilgili olanlar da dâhil olmak üzere finansal suçların tespiti, önlenmesi ve kovuşturulmasına yardımcı olmak için finansal istihbarat toplar, analiz eder ve yayar. Adli muhasebe, özel araştırma teknikleriyle gizli finansal izleri ortaya çıkarabilir, kara para aklama modellerini belirleyebilir ve yasal işlemler için kanıt sağlayabilir. Bu yaklaşımların yaban hayatına karşı işlenen suçlar soruşturmalarına entegre edilmesi, yasadışı ticarete kullanılan kilit aktörlerin, ağların ve yöntemlerin belirlenmesini sağlar.

Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

Bu çalışmanın amacı, bu yasadışı ticaretin finansal yönlerinin ele alınmasının önemine odaklanarak, yaban hayatına karşı işlenen suçlara dair finansal ayakizlerinin tespitinde adli muhasebenin kullanımına dair kapsamlı bir analiz yapmaktır. Araştırma, yaban hayatına karşı işlenen suçlarla mücadelede adli muhasebenin önemine ışık tutmak ve gelecekteki araştırmalar için potansiyel alanları belirlemek için mevcut araştırmaları, vaka çalışmalarını ve iyi uygulamaları birleştirmeyi amaçlamaktadır.

Çalışmanın kapsamı akademik yayınları, raporları ve uluslararası kuruluşlar, devlet kurumları ve sivil toplum örgütlerinin konuyla ilgili belgelerini içermektedir. Araştırma adli muhasebenin vahşi yaşam suçu soruşturmalarına dâhil edilmesiyle ilgili teknikleri, metodolojileri ve kısıtlamaları keşfetmek için literatürü analiz edecektir. Buna ek olarak,

FIU'ların rolü, kurumlar arası işbirliğinin önemi ve yaban hayatı suçlarıyla mücadelede stratejik ortaklıkların potansiyel etkisi incelenecektir.

Araştırma yaban hayatına karşı işlenen suçlarının finansal yönleri ve adli muhasebe tekniklerinin uygulanmasına ilişkin mevcut literatürü inceleyerek, bu karmaşık konunun anlaşılmasına katkıda bulunmayı ve yaban hayatına karşı işlenen suçlarla mücadele çabalarına katılan politika yapıcılar, kolluk kuvvetleri, araştırmacılar ve uygulayıcılar için değerli bilgiler sağlamayı amaçlamaktadır.

YABAN HAYATI SUÇLARINA GENEL BAKIŞ

Yaban Hayatına Karşı İşlenen Suçların Tanımı ve Türleri

Yaban hayatına karşı işlenen suçlar, koruma altındaki flora ve fauna türlerinin ve bunların yaşam alanlarının sömürülmesini, ticaretini veya yok edilmesini içeren çok çeşitli yasadışı faaliyetleri ifade eder. Yaban hayatı ve türevlerinin avlanması, kaçak avlanması, yakalanması, ticareti, kaçakçılığı ve satışı dâhil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere çeşitli yasadışı eylemleri kapsar (Kideghesho, 2016: 428). Bu faaliyetler biyoçeşitliliği korumak, ekosistemleri muhafaza etmek ve ekolojik dengeyi sürdürmek için oluşturulan hem uluslararası hem de yerel düzenlemeleri ihlal etmektedir.

Yaban hayatına karşı işlenen suçlar alanında, birkaç farklı tür tanımlanabilir (Kurland ve ark.,2017: 9). Kaçak avcılık (veya yasadışı avcılık), vahşi hayvanların yasadışı yollarla alınmasını suç sayan çeşitli suçları ifade eder (ICCWC, 2022: 52) ve yaban hayatına karşı işlenen suçlarının en yaygın biçimlerinden biridir. Kaçak avcılar, hayvanları fildişi, boynuz veya deri gibi değerli vücut parçaları için hedef alır ve bu parçalar genellikle yasadışı pazarlarda aranır (Duffy, 2016: 109-110). Egzotik evcil hayvanlar ve süs türleri de dâhil olmak üzere canlı hayvanların yasadışı ticareti, yaban hayatına karşı işlenen suçların önemli bir bileşenidir (ICCWC, 2022: 244; Harrington ve ark., 2021: 2). Bu tür yaban hayatı suçları,

canlı hayvanların yakalanmasını ve kaçakçılığını içerir ve genellikle yüksek ölüm oranlarına ve ekosistem bozukluklarına yol açar.

Yaban hayatı ve ürünlerinin kaçakçılığı, yaban hayatına karşı işlenen suçlarının bir diğer önemli yönünü oluşturmaktadır. Bu, hayvan parçaları, derileri, kemikleri, tüyleri ve yaban hayatından elde edilen geleneksel ilaçlar gibi maddelerin kaçakçılığını ve ticaretini içerir. Kaçakçılığa hedef olan bazı türler arasında büyük kediler, primatlar, sürüngenler, kuşlar ve deniz türleri yer almaktadır (Anagnostou & Doberstein, 2022: 1617). Yasa dışı yaban hayatı ticareti, moda endüstrisi, geleneksel ilaç pazarları, koleksiyoncular ve kupa avcıları gibi çeşitli sektörlerden gelen talep tarafından yönlendirilmektedir.

Yaban Hayatı Suçlarının Küresel Etkisi ve Sonuçları

Yaban hayatı suçları, ekolojik sistemleri, biyolojik çeşitliliğin korunmasını ve sosyoekonomik refahı etkileyen önemli küresel etkilere sahiptir (Lawson & Vines, 2014). Sonuçlar, türlerin ve habitatların doğrudan kaybının ötesine uzanmaktadır. Yaban hayatı popülasyonlarının azalması ekosistemleri bozarak, av-avcı ilişkilerinin bozulması ve bitki örtüsü değişiklikleri de dâhil olmak üzere ekolojik dinamiklerde dengesizliklere yol açmaktadır.

Yaban hayatına karşı işlenen suçların ekonomik sonuçları oldukça büyüktür. Yasa dışı yaban hayatı ticareti yılda milyarlarca dolar gelir getirmekte ve bu da onu küresel olarak en kazançlı yasadışı faaliyetlerden biri haline getirmektedir (Millins ve ark., 2014: 1). Yaban hayatına yönelik illegal ticaret çevre üzerinde etkili olduğu kadar insan refahı üzerinde ve küresel manada etkileri olan ciddi bir suçtur (Aydemir & Göktürk, 2019: 578).

Dünya Bankası'nın yasadışı tomrukçuluk, balıkçılık ve yaban hayatı ticaretine ilişkin 2019 tarihli bir raporu, yasadışı sektörün yılda 1 trilyon dolar olduğunu tahmin etmektedir. Yasadışı yaban hayatı ticaretinin tek başına küresel hacim açısından dördüncü veya beşinci en büyük yasadışı ticaret olduğu tahmin edilmektedir (Fenner, 2019: 2). Sadece yaban hayatı suçlarının

dünya ekonomisine maliyeti ise yılda 200 milyar ABD Dolarından fazladır (Basel Governance, 2021: 4).

Yaban hayatına karşı işlenen suçlar ulusal ve küresel güvenlik için bir tehdit oluşturmaktadır. Organize suç şebekelerinin yaban hayatı kaçakçılığına katılımı genellikle uyuşturucu kaçakçılığı, silah kaçakçılığı ve kara para aklama gibi diğer yasadışı faaliyetlerle örtüşmektedir (Anagnostou & Doberstein, 2022: 1629). Yaban hayatına karşı işlenen suçlarından elde edilen gelir yolsuzluğu körükleyebilir, terörizmi finanse edebilir ve etkilenen bölgelerde istikrarsızlığa katkıda bulunabilir (Van Uhm, 2018: 87). Dolayısıyla, yaban hayatı suçlarıyla mücadele yalnızca çevresel bir mesele değil, aynı zamanda ulusal güvenlik ve küresel istikrar meselesidir.

ADLİ MUHASEBEYİ ANLAMAK

Adli Muhasebenin Tanımı ve Kapsamı

Adli muhasebe, finansal kayıtları incelemek, dolandırıcılığı tespit etmek ve yasal işlemlerde uzman analizi sağlamak için muhasebe, denetim ve soruşturma becerilerini birleştiren özel bir alandır. Finansal usulsüzlükleri, anlaşmazlıkları ve potansiyel finansal suçları araştırmak için muhasebe ilke ve tekniklerinin uygulanmasını içerir (Nadaf, 2023: 153). Adli muhasebeciler, karmaşık finansal işlemleri analiz etmek, aldatma modellerini belirlemek ve yasal işlemler için kanıt sağlamak için uzmanlıklarını kullanırlar.

Adli muhasebenin kapsamı geleneksel muhasebe uygulamalarının ötesine uzanır. Dolandırıcılık incelemesi, dava desteği, varlık takibi, finansal tablo analizi ve uyuşmazlık çözümü gibi alanları kapsar. Adli muhasebeciler karmaşık finansal verilerde gezinmek, finansal olayları yeniden yapılandırmak ve gizli işlemleri ve varlıkları ortaya çıkarmak için eğitilirler. Rollerini finansal analizle sınırlı olmayıp, bulgularını hukukçular, kolluk kuvvetleri ve düzenleyici kurumlar da dâhil olmak üzere çeşitli paydaşlara açık ve öz bir şekilde etkili

bir şekilde iletme becerisini de içerir.

Adli Muhasebede Kullanılan Teknikler ve Araçlar

Adli muhasebeciler, kapsamlı soruşturmalar yürütmek ve finansal verileri analiz etmek için çeşitli teknikler ve araçlar kullanırlar. Bu teknikler arasında veri analizi, adli denetim, mülakatlar, belge incelemesi ve finansal modelleme yer almaktadır (Oyedokun, ve ark., 2019: 35-36).

Veri analizi adli muhasebe soruşturmalarında önemli bir rol oynar (Sari, ve ark., 2022: 1831). Adli muhasebeciler, büyük hacimli finansal verileri ayıklamak, temizlemek ve analiz etmek için özel yazılımlar ve araçlar kullanırlar. Örüntüleri, anormallikleri ve hileli faaliyetlerin potansiyel göstergelerini tespit etmek için istatistiksel analiz, trend analizi ve veri madenciliği tekniklerini kullanırlar (Akinbowale, ve ark., 2023: 6). Ayrıca, veri görselleştirme araçları, karmaşık finansal bilgilerin daha anlaşılır bir biçimde sunulmasına yardımcı olarak verilerdeki ilişkilerin ve kalıpların tanımlanmasına yardımcı olur.

Adli denetim, adli muhasebeciler tarafından kullanılan bir diğer kritik tekniktir. Doğruluklarını, muhasebe standartlarına uygunluklarını ve bütünlüklerini değerlendirmek için finansal kayıtların ve işlemlerin incelenmesini ve doğrulanmasını içerir (Hendi, 2013: 359). Adli denetim sayesinde muhasebeciler, finansal tablolarda hileli faaliyetlere işaret edebilecek tutarsızlıkları, hataları veya kasıtlı yanlış beyanları tespit edebilir.

Mülakatlar ve sorgulamalar adli muhasebe soruşturmalarında temel araçlardır (Aktaş & Kuloğlu, 2008: 118). Adli muhasebeciler, finansal işlemlere dâhil olan veya hileli faaliyetlerden şüphelenilen kişilerle görüşmeler yapar (Aktaş & Kuloğlu, 2008: 114). Bu görüşmeler bilgi toplamayı, şüpheli işlemler için açıklamalar elde etmeyi ve potansiyel tanıkları veya suç ortaklarını belirlemeyi amaçlar. Bilişsel mülakat ve davranış analizi gibi etkili mülakat teknikleri, adli muhasebecilerin doğru ve güvenilir bilgileri ortaya çıkarmasını sağlar (Lokanan, 2018: 888).

Belge incelemesi, adli muhasebenin bir diğerk kritik yönüdüred. Adli muhasebeciler sahte, değıştirilmiş veya yanıltıcı bilgileri tespit etmek için finansal kayıtları, faturaları, makbuzları, sözleşmeleri ve diğerk ilgili belgeleri inceler (Kranacher & Riley, Jr, 2020: 99). Belgelerin gerçekliğini ve bütünlüğünü belirlemek için el yazısı analizi, belge karşılaştırması ve filigran incelemesi gibi teknikler kullanılır.

Finansal modelleme, finansal senaryoları simüle etmek, hileli faaliyetlerin etkisini değıerlendirmek ve potansiyel kayıpları ölçmek için adli muhasebede kullanılır. Adli muhasebeciler karmaşık finansal işlemleri analiz etmek, varlıkların değıerini değıerlendirmek ve hileli planların finansal etkisini tahmin etmek için modeller oluştururlar.

Finansal Suçlarla Mücadelede Adli Muhasebenin Önemi

Adli muhasebe, yaban hayatı suçlarıyla ilişkili olanlar da dâhil olmak üzere finansal suçlarla mücadelede çok önemli bir rol oynamaktadır. Adli muhasebeciler, özel teknikler ve araçlar kullanarak karmaşık finansal ağları çözebilir ve yaban hayatına karşı işlenen suçlar soruşturmalarında yasadışı fon akışını belirleyebilir.

Adli muhasebenin finansal suçlarla mücadeledeki en önemli katkılarından biri dolandırıcılığın tespiti ve önlenmesidir (Kaur, ve ark., 2023: 60). Adli muhasebeciler zimmete para geçirme, kara para aklama ve varlıkların kötüye kullanılması gibi hileli faaliyetleri tespit etme konusunda yeteneklidir (Toraman, ve ark., 2009: 40). Yaban hayatı suçları bağlamında, adli muhasebeciler yasadışı ticaretle ilişkili finansal işlemleri tespit ve analiz edebilir, fon hareketlerinin izini sürebilir ve kara para aklama planlarına dâhil olan kişi veya kuruluşları belirleyebilir. Bu sayede kolluk kuvvetleri ve finansal istihbarat birimleri suç şebekelerini çökertebilir, varlıklara el koyabilir ve yaban hayatı suçlarından elde edilen gelirlerin aklanmasını önleyebilir.

Adli muhasebe teknikleri, yaban hayatına karşı işlenen suçlarının finansal etkisinin

ölçülmesinde etkili olabilir. Adli muhasebeciler, finansal modelleme ve analiz yoluyla, yasadışı faaliyetler nedeniyle ortaya çıkan ekonomik kayıpları tahmin edebilir, el konulan yaban hayatı ürünlerinin değerini değerlendirebilir ve iade veya tazminat talepleri için kanıt sağlayabilir. Bu bilgiler, politika yapıcılar, koruma örgütleri ve düzenleyici kurumlar için yaban hayatı suçlarının ekonomik sonuçlarını anlamak ve caydırma ve geri kazanım için uygun stratejileri formüle etmek açısından hayati önem taşımaktadır.

ADLİ MUHASEBE VE VAHŞİ YAŞAM SUÇLARI

Yaban Hayatı Suçlarının Ele Alınmasında Adli Muhasebenin Rolü

Adli muhasebe, diğer suç türlerinde olduğu gibi yaban hayatına karşı işlenen suçların finansal yönlerinin ele alınmasında da çok önemli bir rol oynar ve bu yasadışı ticaretle ilişkili yasadışı finansal akışları belirlemek, analiz etmek ve bozmak için temel araçlar ve teknikler sağlar. Adli muhasebe uygulamalarını yaban hayatına karşı işlenen suçlar soruşturmalarına entegre ederek, kolluk kuvvetleri, finansal istihbarat birimleri (FIU'lar) ve koruma kuruluşları karmaşık finansal ağları çözebilir, fonların hareketini izleyebilir ve başarılı kovuşturmalar için önemli kanıtlar toplayabilir.

Adli muhasebenin yaban hayatı suçlarının ele alınmasındaki başlıca katkılarından biri, yasadışı finansal akışların belirlenmesi ve analiz edilmesidir. Adli muhasebeciler, fon hareketlerini izlemek, düzensiz finansal işlemleri tespit etmek ve yasadışı yaban hayatı ticaretindeki para akışını analiz etmek için özel teknikler ve araçlar kullanır. Adli muhasebeciler, finansal kayıtları, banka ekstrelerini, faturaları ve diğer ilgili belgeleri inceleyerek, yasadışı faaliyetlerin dâhil olduğunu gösterebilecek şüpheli kalıpları, tutarsızlıkları ve tutarsızlıkları belirleyebilirler.

Ayrıca, veri analizi ve finansal modelleme teknikleri adli muhasebecilerin paravan şirketlerin kullanımı, offshore hesaplar veya karmaşık kara para aklama planları gibi gizli

finansal işlemleri tespit etmelerini sağlar. Bu analitik yaklaşımlar, yasadışı fon akışının haritalandırılmasına, kilit aktörlerin belirlenmesine ve yaban hayatına karşı işlenen suçlara karışan çeşitli kuruluşlar arasındaki bağlantıların kurulmasına yardımcı olur. Finansal akışları anlayarak, kolluk kuvvetleri ve FIU'lar yaban hayatına karşı işlenen suçları destekleyen finansal ağları hedef alabilir ve bozabilir, bu yasadışı ticaret için ekonomik teşvikleri etkili bir şekilde kesebilir.

Kara Para Aklama Teknik ve Mekanizmalarının Ortaya Çıkarılması

Kara para aklama, yaban hayatına karşı işlenen suçların kritik bir bileşenidir ve suçluların bu yasadışı ticaretten elde edilen gelirleri meşrulaştırmasına olanak tanır (FATF, 2020). Adli muhasebe, yaban hayatı kaçakçıları tarafından kullanılan kara para aklama tekniklerinin ve mekanizmalarının ortaya çıkarılmasında hayati bir rol oynamaktadır. Adli muhasebeciler, finansal kayıtların ve işlemlerin analizi yoluyla, fonların katmanlandırılması, tespit edilmekten kaçınmak için işlemlerin yapılandırılması ve yasadışı gelirlerin meşru finansal sistemlere entegrasyonu gibi şüpheli faaliyetleri belirleyebilir (Smith & Crumbley , 2009: 77).

Adli muhasebeciler, yaban hayatı suçları bağlamında yaygın olan kara para aklama tipolojilerini belirlemek için uzmanlıklarından yararlanırlar. Bu tipolojiler arasında ticarete dayalı kara para aklama, off-shore kuruluşların ve hesapların kullanımı, üçüncü taraf araçlar ve faturaların veya ticari belgelerin manipülasyonu yer alabilir (Arıcan, 2010: 137). Adli muhasebeciler bu kara para aklama tekniklerini tanıyarak, kovuşturmaları desteklemek için kritik kanıtlar sağlayabilir ve özellikle yaban hayatı suçlarıyla mücadele için özel olarak tasarlanmış etkili kara para aklama karşıtı stratejilerin geliştirilmesine katkıda bulunabilirler.

Yaban Hayatına Karşı İşlenen Suçlarına Karışan Finansal Ağların Araştırılması

Yaban hayatına karşı işlenen suçlar, kaçak avcılardan tedarikçilere, tüccarlardan alıcılara kadar çok sayıda aktörün dâhil olduğu kapsamlı ağlar içinde işlemektedir (Lavorgna, 2014: 10). Adli muhasebe teknikleri, bu finansal ağların araştırılmasına ve yaban hayatına karşı

işlenen suçlara karışan kişi ve kuruluşların ortaya çıkarılmasına yardımcı olur (Viollaz ve ark., 2018: 602). Adli muhasebeciler, finansal işlemleri analiz ederek, varlık takibi yaparak ve veri analiz araçlarını kullanarak fon akışını belirleyebilir, finansal faaliyetleri belirli kişi veya kuruluşlarla ilişkilendirebilir ve yaban hayatı kaçakçılarının kovuşturulması için kritik kanıtlar sağlayabilir.

Adli muhasebe teknikleri, yaban hayatına karşı işlenen suçlar yoluyla elde edilen varlıkların tespit edilmesine yardımcı olabilir. Adli muhasebeciler, varlık takibi ve analizi yaparak, yasadışı yaban hayatı ürünlerinin satışı gibi yasadışı yollarla elde edilen varlıkları belirleyebilir ve bunlara el koyabilir (Salleh & Aziz, 2014: 368). Bu sadece suçlular için caydırıcı olmakla kalmaz, aynı zamanda varlıkların geri kazanılması ve yasadışı yollarla elde edilen servetin etkilenen topluluklara veya koruma çabalarına geri kazandırılması için bir fırsat sağlar.

Sonuç olarak, adli muhasebe yaban hayatı suçlarının finansal boyutlarının ele alınmasında kritik bir rol oynamaktadır. Adli muhasebeciler, yasadışı finansal akışları tespit ve analiz ederek, kara para aklama tekniklerini ortaya çıkararak ve yaban hayatına karşı işlenen suçlara karışan finansal ağları araştırarak, kolluk kuvvetleri, finansal istihbarat birimleri ve koruma kuruluşları için değerli bilgiler ve kanıtlar sağlar. Adli muhasebe uygulamalarının entegrasyonu, yaban hayatına karşı işlenen suçlarla mücadeleyi güçlendirerek suç ağlarının dağıtılmasını, varlıkların geri kazanılmasını ve bu yasadışı ticareti besleyen ekonomik teşviklerin bozulmasını sağlar.

VAKA ÇALIŞMALARI VE ÖRNEKLER

Adli muhasebe tekniklerinin yaban hayatına karşı işlenen suç soruşturmalarına entegre edilmesi, yasadışı finansal akışların ortaya çıkarılmasında, kilit aktörlerin belirlenmesinde ve başarılı kovuşturmalar için önemli kanıtlar sağlanmasında önemli sonuçlar vermiştir.

Özellikle Interpol tarafından çevreye karşı işlenen suçlarda adli muhasebe, net değer analizi gibi finansal soruşturma araçları sıklıkla kullanılmaktadır (INTERPOL, 2016: 13).

Gerçek dünyadan birkaç vaka, yaban hayatı suçlarının ele alınmasında adli muhasebenin etkili bir şekilde uygulandığını göstermektedir.

Crash Operasyonu (Operation Crash)

Amerika Birleşik Devletleri Balık ve Vahşi Yaşam Servisi (USFWS) ve çeşitli kolluk kuvvetleri tarafından yürütülen ortak bir soruşturma olan Operation Crash, gergedan boynuzu kaçakçılığı yapan uluslararası bir suç şebekesini hedef aldı (WWF, 2014). Soruşturmacılar, yasadışı ticaretle bağlantılı finansal işlemlerin izlenmesinde çok önemli bir rol oynadı. Soruşturmacılar banka kayıtlarını, banka havalelerini ve suç şebekesinin kullandığı kara para aklama tekniklerini analiz ederek fon akışını başarılı bir şekilde belirledi, işlemleri kilit kişilerle ilişkilendirdi ve kara para aklama faaliyetlerine ilişkin kanıtlar sağladı. Bu bilgiler suç şebekesinin çökertilmesine katkıda bulunmuş, çok sayıda tutuklama, gergedan boynuzlarına el konulması, başarılı kovuşturmalar ve Şubat 2017 itibariyle 5,5 milyon dolara el konulmasıyla sonuçlanmıştır (Haenlein & Keatinge, 2017: 27).

Kobra Operasyonu II (Operation Cobra II)

INTERPOL öncülüğünde ulusal kolluk kuvvetleri ile işbirliği içinde yürütülen Cobra II Operasyonu, sürüngen ve amfibilerin yasadışı ticaretini hedef almıştır. Cobra II Operasyonu, 36 gergedan boynuzu, üç metrik ton fildişi, 10.000 kaplumbağa ve 1.000 korunan tür derisinin yanı sıra 10.000 Avrupa yılanbalığı ve 200 tondan fazla gül ağacı kütüğünün ele geçirilmesiyle sonuçlanarak, yasadışı vahşi yaşamda oldukça kazançlı ticarete karışan suçlulara büyük bir darbe indirmiştir (CITES, 2014). Interpol soruşturmacıları bu yasadışı ticaret ağı soruşturmasında kara para ağının ortaya çıkartılması amacıyla adli muhasebe tekniklerinden faydalanmıştır. Ocak 2014'te vahşi yaşam suçlularını hedef alan bir aylık operasyona katılan 28 ülkeden kolluk kuvvetlerinin çabaları sayesinde 400'den fazla suçlu

Asya ve Afrika'da tutuklanmıştır (WCO, 2014).

Fildişi Operasyonu

2018 Ocak-Mart ayları arasında yürütülen vahşi yaşam suçunu çökertmeye yönelik olan "STOP à Ivoire" operasyonu; Fildişi Sahili Mali İstihbarat Birimi'nin (FIU) dâhil olduğu bir kara para aklama ve uluslararası organize suçlarla ilgili tam ölçekli bir soruşturmaya dönüşmüştür. Birçok yönüyle çeşitli soruşturma birimlerini ve bazı yabancı FIU'ları kapsayan dava sonucunda ulusal bir suç zincirinin farklı aktörleri tespit edildi. 31 Mayıs 2019 tarihinde kapatılan dosya sonucunda 469,15 kg işlenmiş fildişi, pangolin pulları, 87,55 kg tutarında 22 fil dişi, 307 kg diş ve panter pençesine el konulmuş; FIU bünyesinde görev yapan soruşturmacı ve adli muhasebecilerin tespitleriyle Fildişi Sahili'nde yaklaşık 116.900 ABD Doları ve yurtdışında yaklaşık 728.506 ABD Doları suç geliri olduğu için donduruldu (Egmont Group, 2021: 113-114).

Adli Muhasebe Uygulamalarından Çıkarılan Dersler

Yaban hayatına karşı işlenen suç soruşturmalarında adli muhasebe tekniklerinin başarılı bir şekilde uygulanması, bu yasadışı ticaretle mücadeleye yönelik gelecekteki çabalar için değerli dersler ve bilgiler sunmaktadır.

Kolluk kuvvetleri, finansal istihbarat birimleri ve koruma örgütleri arasında etkili işbirliği ve bilgi paylaşımı, yaban hayatına karşı işlenen suçlar vakalarında adli muhasebe soruşturmalarının başarısı için kritik öneme sahiptir (Egan, 2023). Finansal istihbarat, uzmanlık ve kaynakların paylaşımı, yasadışı ticarete dâhil olan finansal ağların daha kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını sağlar ve soruşturma çabalarının koordinasyonunu geliştirir (Haenlein & Keatinge, 2017: VIII).

Veri madenciliği, örüntü tanıma ve görselleştirme araçları gibi gelişmiş veri analizi tekniklerinin kullanılması, adli muhasebe soruşturmalarının verimliliğini ve etkinliğini artırır (Amani & Fadlalla, 2017: 35-36). Bu teknikler adli muhasebecilerin büyük hacimli finansal

verileri analiz etmesini, gizli kalıpları belirlemesini ve yasadışı finansal akışları ortaya çıkarmasını sağlar. Teknoloji ve analitik araçların entegrasyonu, soruşturmaların hızını ve doğruluğunu artırarak yaban hayatına karşı işlenen suçlarına karışan kilit aktörlerin ve ağların tespit edilmesini kolaylaştırır.

Kara para aklama tekniklerinin ve tipolojilerinin derinlemesine anlaşılması, yaban hayatına karşı işlenen suçlar soruşturmalarında yer alan adli muhasebeciler için çok önemlidir (Clough & May, 2018: 36-38). Yaban hayatı kaçakçılığına karışan suç şebekeleri, yasadışı faaliyetlerinden elde ettikleri gelirleri gizlemek için genellikle sofistike kara para aklama mekanizmaları kullanırlar (Hints & Mohanty, 2014: 328). Kara para aklama konusunda uzman adli muhasebeciler, bu karmaşık finansal ağları etkili bir şekilde izleyip çözebilir ve başarılı kovuşturmalar için kritik kanıtlar sağlayabilir.

Önerilen Uygulamalar ve Stratejiler

Yaban hayatına karşı işlenen suçlar soruşturmalarında adli muhasebenin başarılı uygulamalarına dayanarak, önerilen birkaç uygulama ve strateji ortaya çıkmaktadır.

Kolluk kuvvetleri, finansal istihbarat birimleri ve diğer örgütler arasında işbirliğinin ve bilgi paylaşımının geliştirilmesi hayati önem taşımaktadır (Gorbenko, 2020: 49). Düzenli iletişim, ortak soruşturmalar ve yaban hayatı suçlarıyla mücadeleye adanmış görev güçlerinin kurulması, işbirliğini ve finansal istihbarat alışverişini teşvik eder (Mogomotsi ve ark., 2020: 16).

Yaban hayatı suçları alanında adli muhasebecilere özel eğitim verilmesi, finansal verileri etkin bir şekilde analiz etme, yasadışı finansal akışları belirleme ve bu yasadışı ticaretle ilişkili belirli zorlukları ve tipolojileri anlama becerilerini geliştirir (Reid & Williams, 2021: 42-43). Eğitim, kara para aklama tekniklerine, ilgili uluslararası yasa ve yönetmeliklere ve yaban hayatına karşı işlenen suçlar endüstrisinin kendine özgü dinamiklerine odaklanmalıdır.

Adli muhasebe soruşturmalarında teknolojik araçların, veri analiz yazılımlarının ve

görselleştirme tekniklerinin entegrasyonu, finansal analizin verimliliğini ve doğruluğunu artırır (Kılıç, 2020, s. 20). Adli muhasebeciler, büyük hacimli finansal verileri analiz etmelerini, kalıpları tespit etmelerini ve gizli bağlantıları belirlemelerini sağlayan gelişmiş araçlara ve yazılımlara erişebilmelidir. (Akinbowale, ve ark., 2023: 9)

INTERPOL, CITES ve sivil toplum kuruluşları gibi ilgili kuruluşlarla uluslararası işbirliğinin ve ortaklıkların güçlendirilmesi, yaban hayatı suçlarıyla mücadelede çok önemlidir (Broussard, 2016: 461-462). Bu ortaklıklar bilgi alışverişi için uluslararası bir ağ kurulmasına, işbirliği ve koordinasyon faaliyetleri yoluyla üye ülkelerdeki yerel operasyonların geliştirilmesine ve gelişmekte olan ülkelerdeki yaban hayatı uygulama görevlilerinin eğitimine yardımcı olur (Wyler & Sheikh, 2008: 46).

Vakalar adli muhasebe tekniklerinin vahşi yaşam suçlarıyla mücadelede ne kadar etkili olduğunu göstermektedir. Bu vakalar işbirliğinin, gelişmiş veri analizi tekniklerinin, kara para aklama konusunda uzmanlığın ve adli muhasebeciler için özel eğitimin önemini vurgulamaktadır. Kolluk kuvvetleri, finansal istihbarat birimleri ve koruma örgütleri, tavsiye edilen uygulama ve stratejileri uygulayarak yaban hayatı suçlarıyla mücadele çabalarını artırabilir, yasadışı finansal ağları çökertebilir ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına ve nesli tükenmekte olan türlerin korunmasına katkıda bulunabilirler.

UYGULAMADA KARŞILAŞILAN ENGELLER VE ZORLUKLAR

Adli Muhasebenin Uygulanması İle İlgili Engeller

Adli muhasebe tekniklerinin yaban hayatına karşı işlenen suçlarının finansal yönlerini ele almada değerli olduğu kanıtlanmış olsa da, daha etkili bir uygulama için kabul edilmesi ve ele alınması gereken çeşitli zorluklar ve sınırlamalar vardır.

Suç gelirleriyle ilgili soruşturmalardaki temel zorluklardan biri, finansal kayıtların sınırlı olmasıdır. Yasa dışı yaban hayatı ticareti genellikle gölgelerde, nakit olarak veya gayri resmi

kanallar aracılığıyla yapılan işlemlerle işlemektedir. Paranın yasal bankacılık sektöründen kayıt dışı kanallara itilmesi istihbarat toplamayı da zorlaştırmaktadır. Bankalar tüm işlemlerinin izlenebilir kayıtlarını tutarlar ve böylece kolluk kuvvetleri ve istihbarat teşkilatları adli muhasebe çalışmaları yapabilir ve bir suç ağının şekli ve boyutu hakkında bilgi edinebilirler. Legal bankacılık dışı işlemlerde ise finansal kayıtların eksikliğinden dolayı bu tür adli soruşturmalar tamamen imkânsız olmasa bile çok daha zor hale gelir (Felbab-Brown, 2017: 217).

Yaban hayatına karşı işlenen suçlar genellikle birden fazla bölgeye yayılan aktörleri ve faaliyetleri içeren ulus ötesi bir olgudur (Van Uhm, 2018: 73-74). Yaban hayatına karşı işlenen suçların sınır ötesi doğası, farklı yasal çerçevelerde gezinmeleri, sınırlar arasında bilgi alışverişinde bulunmaları ve uluslararası ortaklarla soruşturmaları koordine etmeleri gerektiğinden adli muhasebeciler için zorluklar yaratmaktadır. Değişen yasal standartlar, ülkeler arasında sınırlı işbirliği ve düzenleyici çerçevelerdeki farklılıklar adli muhasebe tekniklerinin etkinliğini engelleyebilir.

Yaban hayatına karşı işlenen suçlara karışan suç şebekeleri, yasadışı faaliyetlerini gizlemek için sofistike finansal yapılar kullanmaktadır (Weru, 2016: 19). Bu yapılar, paravan şirketlerin, off-shore hesapların ve fonların gerçek niteliğini gizlemeyi amaçlayan karmaşık işlemlerin kullanımını içerebilir. Bu karmaşık finansal yapıların çözülmesi, adli muhasebe konusunda uzmanlık ve yaban hayatı suçlarına özgü kara para aklama tipolojilerinin anlaşılmasını gerektirir.

Adli muhasebe teknikleri geliştikçe, suçluların tespit edilmekten kaçmak için kullandıkları yöntemler de gelişmektedir. Suç şebekeleri, finansal sistemdeki açıklardan ve boşluklardan yararlanmak için stratejilerini sürekli olarak uyarlamaktadır. Bu durum, adli muhasebecilerin yaban hayatı kaçakçıları tarafından kullanılan yeni trend ve tekniklerden haberdar olmaları için sürekli eğitim ve beceri geliştirmelerini gerektirmektedir.

Adli Muhasebe Tekniklerinin Kullanılmasında Pratik ve Yasal Engellerin Aşılması

Yaban hayatına karşı işlenen suç soruşturmalarında adli muhasebe tekniklerinin kullanılmasıyla ilgili pratik ve yasal engellerin aşılması, çeşitli paydaşları ve stratejileri içeren kapsamlı bir yaklaşım gerektirir.

Yasal Çerçevelerin Güçlendirilmesi

Adli muhasebe tekniklerini etkin bir şekilde kullanmak için, yaban hayatına karşı işlenen suçlar ve kara para aklama ile ilgili yasal çerçevelerin güçlendirilmesi esastır. Bu, yaban hayatı kaçakçılığını suç sayan ve yaban hayatına karşı işlenen suçların finansal yönlerini soruşturmak ve kovuşturmak için gerekli yasal araçları sağlayan sağlam mevzuatın çıkarılmasını içerir. Uluslararası işbirliği ve yasaların uyumlaştırılması da sınır ötesi soruşturmaları ve finansal istihbarat paylaşımını kolaylaştırabilir (Izzo, 2010: 992-993).

Kapasite Geliştirme ve Eğitim

Kapasite geliştirme ve eğitim programlarına yatırım yapmak, yaban hayatına karşı işlenen suç soruşturmalarında yer alan adli muhasebecilerin yeterliliğini artırmak için çok önemlidir. Sürekli mesleki gelişim programları, adli muhasebecileri değişen zorlukların üstesinden gelmek için gerekli beceri ve bilgilerle donatabilir (Suleiman & Othman, 2021: 1027). Bu, yaban hayatı suçları, kara para aklama teknikleri, veri analizi ve adli muhasebeye özgü teknoloji ve yazılım kullanımı konularında uzmanlık eğitimini içerir.

Uluslararası İşbirliğinin Geliştirilmesi

Kolluk kuvvetleri, finansal istihbarat birimleri ve diğer ilgili paydaşlar arasında uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi (Wyatt & Cao, 2015: 30), yaban hayatına karşı işlenen suç soruşturmalarıyla ilgili sınır ötesi zorlukların üstesinden gelmek için gereklidir. INTERPOL ve CITES gibi mevcut ağların güçlendirilmesi ve küresel düzeyde bilgi paylaşımı ve işbirliğinin teşvik edilmesi, finansal istihbarat alışverişini, soruşturmaların koordinasyonunu ve soruşturma çabalarının uyumlaştırılmasını kolaylaştırabilir.

Teknoloji ve Veri Analitiği Kullanımı

Teknolojik gelişmelerden ve veri analitiğinden faydalanmak, adli muhasebe tekniklerinin kullanımındaki pratik engellerin aşılmasına yardımcı olabilir (Hossain, 2023: 30). Özel yazılımların, veri analiz araçlarının ve görselleştirme tekniklerinin geliştirilmesi ve kullanılması, adli muhasebecilerin büyük hacimli finansal verileri işlemesine, kalıpları belirlemesine ve gizli finansal ağları ortaya çıkarmasına olanak tanır (Akinbowale ve ark., 2023: 6-7). Bu teknolojilere yatırım yapmak ve bunların vahşi yaşam suçu soruşturmalarına entegrasyonunu teşvik etmek, adli muhasebe uygulamalarının verimliliğini ve etkinliğini artırabilir.

Kamu-Özel Ortaklıkları

Kamu-özel sektör ortaklıklarının teşvik edilmesi, adli muhasebe tekniklerinin kullanılmasında pratik ve yasal engellerin aşılmasına katkıda bulunabilir. Finans kurumları, teknoloji şirketleri ve diğer ilgili özel sektör kuruluşları ile işbirliği, finansal verilere, uzmanlığa ve kaynaklara erişimi kolaylaştırabilir. Bu ortaklıkların kurulması işbirliğini, bilgi paylaşımını ve yaban hayatı suçlarıyla mücadelede yenilikçi yaklaşımların geliştirilmesini teşvik eder.

Sonuç olarak, adli muhasebe teknikleri yaban hayatı suçlarının finansal yönlerinin ele alınmasında değerli olmakla birlikte, ele alınması gereken doğal sınırlamalar ve zorluklar vardır. Bu zorlukların üstesinden gelmek için yasal çerçevelerin güçlendirilmesi, kapasite geliştirme, uluslararası işbirliği, teknolojik ilerlemeler ve kamu-özel sektör ortaklıklarını içeren kapsamlı bir yaklaşım gerekmektedir. Paydaşlar bu engelleri ele alarak yaban hayatı suçlarıyla mücadelede adli muhasebenin etkinliğini artırabilir ve nesli tükenmekte olan türlerin ve biyoçeşitliliğin korunmasına katkıda bulunabilirler.

SONUÇ

Temel Bulguların Özeti

Bu çalışma, yaban hayatı suçlarıyla mücadele çabalarında adli muhasebe tekniklerinin entegrasyonunu incelemiştir. Araştırma birkaç önemli bulguyu vurgulamıştır:

Yaban hayatı suçları biyolojik çeşitliliği, ekosistemleri ve toplumların sürdürülebilir kalkınmasını tehdit eden önemli bir küresel sorun teşkil etmektedir. Koruma altındaki türlerin ve türevlerinin yasadışı ticareti, ilgili suç şebekeleri için önemli karlar yaratmakta, yolsuzluğu körüklemekte ve hukukun üstünlüğünü zayıflatmaktadır. Yaban hayatı suçunun finansal boyutları, bu yasadışı ticaretle mücadelede kritik bir odak noktası olarak ortaya çıkmıştır.

Adli muhasebe, yaban hayatına karşı işlenen suçların finansal yönlerinin ele alınmasında çok önemli bir rol oynamaktadır. Adli muhasebeciler, özel teknikler ve araçlar kullanarak yasadışı finansal akışları tespit edebilir, kara para aklama tekniklerini ortaya çıkarabilir ve Yaban hayatına karşı işlenen suçlarla ilişkili finansal ağları araştırabilir. Gerçek vaka çalışmaları, adli muhasebenin kritik kanıtların toplanmasında, suç ağlarının dağıtılmasında ve başarılı kovuşturmalara katkıda bulunmadaki etkinliğini göstermiştir.

Adli Muhasebenin Yaban Hayatı Suçlarıyla Mücadelede Önemi

Adli muhasebe, yaban hayatına karşı işlenen suçlarının finansal dinamikleri hakkında değerli bilgiler sunarak kilit aktörlerin belirlenmesini, fonların izinin sürülmesini ve kara para aklama mekanizmalarının tespit edilmesini sağlar. Gelişmiş veri analizi tekniklerinin ve teknolojik araçların entegrasyonu, finansal analizin verimliliğini ve doğruluğunu artırır

Adli muhasebenin yaban hayatı suçlarıyla mücadele çabalarına entegre edilmesi büyük önem taşımaktadır. Kolluk kuvvetleri, finansal istihbarat birimleri ve koruma örgütleri adli muhasebe tekniklerini kullanarak soruşturma kapasitelerini artırabilir, yasadışı finansal akışları engelleyebilir ve yaban hayatına karşı işlenen suçları destekleyen finansal ağları dağıtabilir. Adli muhasebeciler, soruşturmacılar ve savcılarla işbirliği yaparak etkili yasal

stratejilerin geliştirilmesine katkıda bulunur ve mahkemede uzman tanıklığı sağlar.

Ayrıca, adli muhasebenin yaban hayatına karşı işlenen suç soruşturmalarına entegre edilmesi sayesinde kolluk kuvvetleri ve FIU'lar para izini takip ederek, yaban hayatına karşı işlenen suçların ekonomik motivasyonlarını bozabilir ve failer için bu suçu daha az karlı ve daha riskli bir girişim haline getirebilir. Bu sadece nesli tükenmekte olan türlerin ve biyoçeşitliliğin korunmasına yardımcı olmakla kalmaz, aynı zamanda ekosistemlerin korunmasına ve sürdürülebilir kalkınmaya da katkıda bulunur.

Alandaki Potansiyel Araştırma Konuları

Adli muhasebenin yaban hayatı suçlarıyla mücadele çabalarına entegre edilmesinde önemli ilerlemeler kaydedilmiş olsa da, gelecekte yapılacak araştırmalar ve bu alandaki potansiyel gelişmeler için çeşitli alanlar bulunmaktadır.

İlk olarak, belirli adli muhasebe tekniklerinin etkinliği ve bunların vahşi yaşam suçu soruşturmalarında uygulanması konusunda daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır. Veri analiz araçlarının, görselleştirme tekniklerinin ve finansal modellemenin soruşturmaların verimliliği ve sonuçları üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi, iyi uygulamaların geliştirilmesine rehberlik edebilir.

İkinci olarak, finansal kurumların yaban hayatı suçlarıyla mücadeledeki rolünü araştırmak ve özel sektörle ortaklıklar kurmak, gelecekteki araştırmalar için umut vericidir. Finansal kurumlarla işbirliği, finansal verilere, uzmanlığa ve kaynaklara erişimi kolaylaştırarak yaban hayatına karşı işlenen suç vakalarında soruşturma kapasitesini artırabilir. Kamu-özel sektör ortaklıklarının zorluklarını ve fırsatlarını anlamak, yenilikçi yaklaşımların ve sürdürülebilir çözümlerin geliştirilmesine katkıda bulunabilir.

Ayrıca, yaban hayatına karşı işlenen suçların sosyo-ekonomik etkilerini ve adli muhasebe tekniklerinin yasadışı yollardan elde edilen varlıkların geri kazanılmasına ve ülkelerine geri gönderilmesine katkıda bulunma potansiyelini incelemek için daha fazla araştırmaya ihtiyaç

vardır. Varlık geri kazanım mekanizmalarının etkinliğinin araştırılması ve geri kazanılan varlıkların etkilenen topluluklara yeniden dağıtımının değerlendirilmesi, yaban hayatına karşı işlenen suçların daha geniş sosyal ve ekonomik boyutlarına ilişkin bilgi sağlayabilir.

Son olarak, blok zinciri ve yapay zekâ gibi gelişmekte olan teknolojilerin adli muhasebe uygulamalarına entegrasyonu araştırmayı gerektirmektedir (UNODC, 2018). Bu teknolojilerin finansal işlemlerin izlenebilirliğini artırma, veri analizi yeteneklerini geliştirme ve anormallikleri tespit etme potansiyelini değerlendirmek, yaban hayatı suçlarıyla etkili bir şekilde mücadele etmek için yeni yollar açabilir.

Sonuç olarak, adli muhasebe tekniklerinin yaban hayatı suçlarıyla mücadele çabalarına entegre edilmesi önemli bir umut vaat etmektedir. Adli muhasebeciler yasadışı finansal akışları tespit ederek, kara para aklama tekniklerini ortaya çıkararak ve finansal ağları araştırarak suç ağlarının dağıtılmasına ve yaban hayatına karşı işlenen suçlar için ekonomik teşviklerin bozulmasına katkıda bulunurlar. Belirli adli muhasebe tekniklerinin araştırılması, özel sektörle işbirliği yapılması ve yeni teknolojilerin kullanılması da dâhil olmak üzere bu alanda yapılacak daha fazla araştırma ve ilerleme, yaban hayatı suçlarıyla mücadeleyi güçlendirebilir ve nesli tükenmekte olan türlerin ve ekosistemlerin korunmasına katkıda bulunabilir.

KAYNAKÇA

Akinbowale, O., Mashigo, P., & Zerihun, M. (2023). The integration of forensic accounting and big data technology frameworks for internal fraud mitigation in the banking industry. *Cogent Business & Management*, 10(1), 1-23.

Akinbowale, O., Mashigo, P., & Zerihun, M. (2023). The integration of forensic accounting and big data technology frameworks for internal fraud mitigation in the banking industry. *Cogent Business & Management*, 10(1), 1-22.

- Aktaş, H., & Kuloğlu, G. (2008). Adli Muhasebe ve Adli Muhasebecilik Mesleği. *Muhasebe ve Denetime BAKIŞ*, 101-120.
- Amani , F., & Fadlalla, A. (2017). Data mining applications in accounting: A review of the literature and organizing framework. *International Journal of Accounting Information Systems*, (24), 32-58.
- Anagnostou, M., & Doberstein , B. (2022). Illegal wildlife trade and other organised crime: A scoping review. *Ambio*, (51), 1615–1631.
- Arıcan, R. (2010). Türkiye'de Başlıca Karapara Aklama Yöntem ve Alanları [The major methods and areas of money laundering in Turkey]. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aydemir, Y., & Göktürk, T. (2019). Türkiye’de Biyokaçakçılık ve Artvin. M. Dalkılıç içinde, *Academic Studies on Natural and Health Sciences-Vol-2*. Gece Kitaplığı.
- Basel Governance. (2021). *Wildlife crime – understanding risks, avenues for action Part 1: Illegal wildlife trade and financial crime*. Basel: Basel Institute of Governance.
- Batt, C., Feltham, J., & Becker, D. (2017). *Enhancing the Detection, Investigation and Disruption of Illicit Financial Flows from Wildlife Crime*. United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC).
- Broussard, G. (2016). The evolving role of the United Nations Office on Drugs and Crime in fighting wildlife and forest crimes. L. Elliot, & W. Schaedla içinde, *Handbook of Transnational Environmental Crime* (s. 457-468). Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited.
- CITES. (2014).
https://cites.org/sites/default/files/eng/news/sundry/2014/operation_cobra_ii_pr.pdf
adresinden 05.06.2023 tarihinde alındı
- Clough, C., & May, C. (2018). *Illicit Financial Flows and the Illegal Trade in Great Apes*.

Global Financial Integrity.

Duffy, R. (2016). The illegal wildlife trade in global perspective. L. Elliott, & W. Schaedla içinde, *Handbook of Transnational Environmental Crime* (s. 109-128). Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing Limited.

Egan, A. (2023). *Follow the money: How financial investigations can help in the fight against the illegal wildlife trade*. UNDP.

Egmont Group. (2021). *Best Egmont Cases: Financial Analysis Cases 2014–2020*. Egmont Group of Financial Intelligence Units.

Eliason, S. (2012). From the King's deer to a capitalist commodity: A social historical. *International Journal of Comparative and Applied Criminal Justice*, 36(2), 133-148.

Elliot, L. (2012). Fighting Transnational Environmental Crime. *Journal of International Affairs*, 66(1), 87-104.

FATF. (2020). *Money Laundering and the Illegal Wildlife Trade*. Paris: FATF.

Felbab-Brown, V. (2017). *The Extinction Market Wildlife Trafficking and How to Counter It*. Oxford: Oxford University Press.

Fenner, G. (2019). *Financial crime in illegal wildlife trade*. Basel: Basel Institute on Governance.

Gorbenko, G. (2020). Financial Investigations Techniques And Methods Using In Criminal Investigations of Law-Enforcement Authorities. *Public Administration and Law Review*, 42-51.

Haenlein, C., & Keatinge, T. (2017). *Follow the Money Using Financial Investigation to Combat Wildlife Crime*. London, UK: Royal United Services Institute for Defence and Security Studies.

Harrington, L., Auliya, M., Eckman, H., Harrington, A., Macdonald, D., & D'Cruze, N. (2021). Live wild animal exports to supply the exotic pet trade: A case study from

- Togo using publicly available social media data. *Conservation Science and Practice*, 3(7), 1-17.
- Harrison, M., Roe, D., Baker, J., Mwedde, G., Travers, H., Plumtre, A., Milner-Gulland, E. (2015). *Wildlife crime: a review of the evidence on drivers and impacts in Uganda*. London: IIED.
- Hendi, Y. (2013). Better, faster, smarter: developing a blueprint for creating forensic. *Journal of Money Laundering Control*, 16(4), 353 - 378.
- Hintsä, J., & Mohanty, S. (2014). A Literature-Based Qualitative Framework for Assessment of Socio-Economic Negative Impacts of Common Illicit Cross-border Freight Logistics Flows. *Innovative Methods in Logistics and Supply Chain Management: Proceedings of the Hamburg International Conference* (s. 317-338). Berlin: epubli GmbH.
- Hossain, M. (2023). Emerging Trends in Forensic Accounting: Data Analytics, Cyber Forensic Accounting, Cryptocurrencies, and Blockchain Technology for Fraud Investigation and Prevention. *SSRN*, 1-30.
- ICCWC. (2022). *Wildlife and Forest Crime Analytic Toolkit*. International Consortium on Combating Wildlife Crime.
- INTERPOL. (2016). *Uncovering the Risks of Corruption in the Forestry Sector*. INTERPOL.
- INTERPOL. (2023). <https://www.interpol.int/Crimes/Environmental-crime/Wildlife-crime> adresinden 07.05.2023 tarihinde alındı
- Izzo, J. (2010). PC Pets for a Price: Combating Online and Traditional Wildlife Crime Through International Harmonization and Authoritative Policies. *William & Mary Environmental Law and Policy Review*, 34(3), 965-998.
- Kaur, B., Sood, K., & Grima, S. (2023). A systematic review on forensic accounting and its contribution towards fraud detection and prevention. *Journal of Financial Regulation*

- and Compliance*, 31(1), 60-95.
- Kideghesho, J. (2016). Reversing the trend of wildlife crime in Tanzania: challenges and opportunities. *Biodivers Conserv*(25), 427-449.
- Kılıç, B. (2020). The Effects of Big Data on Forensic Accounting Practices and Education. S. Grima, E. Boztepe, & P. Baldacchino içinde, *Contemporary Issues in Audit Management and Forensic Accounting: Volume 102* (s. 11-26). Emerald Publishing Limited.
- Kranacher, M.-J., & Riley, Jr, R. (2020). *Forensic Accounting and Fraud Examination* (Second Edition b.). WILEY.
- Kurland, J., Pires, S., McFann, S., & Moreto , W. (2017). Wildlife crime: a conceptual integration, literature review, and methodological critique. *Crime Science*(6), 1-15.
- Lavorgna, A. (2014). Wildlife trafficking in the Internet age. *Crime Science*, 3(5), 1-12.
- Lawson, K., & Vines, A. (2014). *Global Impacts of the Illegal Wildlife Trade The Costs of Crime, Insecurity and Institutional Erosion*. London: Chatham House (The Royal Institute of International Affairs) .
- Lokanan, M. (2018). The application of cognitive interviews to financial crimes. *Journal of Financial Crime*, 25(3), 882-890.
- Millins, C., Howie, F., Everitt, C., Shand, M., & Lamm, C. (2014). Analysis of suspected wildlife crimes submitted for forensic examinations in Scotland. *Forensic Science, Medicine and Pathology* , 1-6.
- Mogomotsi , G., Mogomotsi, P., & Cox, C. (2020). The evolution of regional wildlife conservation, environmental protection and anti-poaching law in the Southern African development community. *Commonwealth Law Bulletin*, 1-25.
- Nadaf, Y. (2023). Role Of Forensic Accounting In Preventing Financial Frauds. *South India Journal of Social Sciences*, XXI(39), 153-159.

- Oyedokun, G., Enyi, E., & Dada, S. (2019). Financial Statements' Integrity and Forensic Accounting Techniques. *Journal of Forensic Accounting & Fraud Investigation (JFAFI)*, 4, 19-47.
- Phelps, J., Broad, S., & Mailley, J. (2022). *Illegal Wildlife Trade And Climate Change Joining The Dots*. United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC).
- Pires, S., & Moreto, W. (2016). The Illegal Wildlife Trade. 1-41. Oxford Handbooks Online.
- Polner, M., & Moell, D. (2016). Interagency Collaboration and Combating Wildlife Crime. G. Pink, & R. White içinde, *Environmental Crime and Collaborative State Intervention* (s. 59-75). Palgrave Macmillan i.
- Reid , A., & Williams, M. (2021). *Illegal Wildlife Trade and Financial Investigations in West Africa*. Royal United Services Institute.
- Salleh, K., & Aziz, R. (2014). Traits, skills and ethical values of public sector forensic accountants: an empirical investigation. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*(145), 361-670.
- Sari, R., Agussalim, Mahsun, M., & Sari, R. (2022). The Role Of Forensic Accounting Curriculum In Forensic Audit. *International Journal of Educational Research & Social Sciences*, 3(5), 1828-1831.
- Sharma, N. (2015). Wildlife Crimes: Causative Factors, Volume, Impact and Measures for Control. *NJA Law Journal*, 9(1), 135-168.
- Smith , G., & Crumbley , D. (2009). Defining a Forensic Audit. *Journal of Digital Forensics, Security and Law*, 4(1), 61-80.
- Suleiman , N., & Othman, Z. (2021). Forensic Accounting Investigation of Public Sector Corruption in Nigeria: The Gioia MethodologyThe Qualitative Report. *The Qualitative Report*, 1021-1032.
- Toraman, C., Abdioglu, H., & İşgüden, B. (2009). Aklama Suçunun Önlenmesine Yönelik

- Çabalar: Adli Muhasebecilik Mesleği Ve Uygulamaları. *Afyon Kocatepe Üniversitesi, İ.İ.B.F. Dergisi*, 17-55.
- UNEP. (2016). *The Rise of Environmental Crime*. UNEP-INTERPOL.
- UNODC. (2020). *World Wildlife Crime Report*. Vienna: United Nations Office on Drugs and Crime.
- Van Uhm, D. (2018). Wildlife Crime and Security. P. Reichel, & R. Randa içinde, *Transnational Crime and Global Security* (s. 73-96). Praeger.
- Viollaz, J., Graham, J., & Lantsman, L. (2018). Using script analysis to understand the financial crimes involved in wildlife trafficking. *Crime, Law and Social Change*(69), 595-614.
- Warchol, G., Zupan, L., & Clack, W. (2003). Transnational Criminality: An Analysis of the Illegal Wildlife Market in Southern Africa. *International Criminal Justice Review*, 13(1), 1-27.
- WCO. (2014). <https://www.wcoomd.org/en/media/newsroom/2014/february/operation-cobra-ii.aspx> adresinden 05.06.2023 tarihinde alındı
- Weru, S. (2016). *Wildlife protection and trafficking assessment in Kenya: Drivers and trends of transnational wildlife crime in Kenya and its role as a transit point for trafficked species in East Africa*. TRAFFIC.
- Wilson, L., & Boratto, R. (2020). Conservation, wildlife crime, and tough-on-crime policies: Lessons from the criminological literature. *Biological Conservation*(251), 1-6.
- WWF. (2014). *World Wildlife Fund*. <https://www.worldwildlife.org/magazine/issues/spring-2014/articles/operation-crash> adresinden 03.06.2023 tarihinde alındı.
- Wyatt, T., & Cao, A. (2015). *Corruption and wildlife trafficking*. U4.
- Wyler, L., & Sheikh, P. (2008). *International Illegal Trade in Wildlife: Threats and U.S. Policy*. Washington DC: Congressional Research Service, The Library of Congress.